

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuju
v gledališkem poslopju.

Stajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Dopisi dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vposlati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuju za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20
Za inserate uredništvo in upraviteljstvo
ni odgovorno.

Cena oznanil je za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu je cena po-
sebnostno znižana.

Štev. 18.

V Ptuju v nedeljo dne 7. septembra 1902.

III. letnik

Ljudsko zborovanje v Središču.

V zadnji številki piše „Slovenski Gospodar“:
„Shod katoliško političnega društva „Sloga“ v Sre-
dišču se je vršil preteklo nedeljo ob ogromni
udeležbi. Zborovalcev je bilo blizu dva tisoč...
Navdušenje je bilo velikansko...“

To so laži, kakor še jih svet ni doživel! Zakaj
pri zborovanju 24. prejšnega meseca še ni bilo
niti 300 poslušalcev! Čuj in strmi svet, in ti
poslušalci so bili večinoma otroci, dekleta in fanti,
kateri so prišli ravno od večernic, in kateri so šli
k zborovanju, tako, kakor pač gre mladi človek tje,
kjer si misli, da bode kaka veselica. Dragi gospodje
poslanci, povejte nam vendar koliko kmetov je bilo
med temi tri sto poslušalci!

In kar je najboljšo, zbrali so se ti poslušalci,
ker so jih k temu zborovanju duhovniki od vseh
strani prignali, jih mladi kaplani celi teden prej k
temu prigovarjali.

Hofrat Ploj je govoril dolgo, dolgo, a ni pa go-
voril, kakor piše „Gospodar“ „izborno“ in „stvarno“,
temveč govoril je tako, da ga kmetje niso razumeli.

Spomini na vojaško službo.

Marsikaj, kar velja mnogo truda in trpljenja,
ostane človeku ljubo in drago. Vojak n. pr. ni skoraj
nihče rad, toda vsakdo, ki je nosil „suknjo belo in
sabljico prepasano“, se z radostjo spominja na vesele
trenutke, katere je preživel v svojem vojaškem času.
Stari veteranci kakor mladi „urlaubarji“ se mnogo-
krat pogovarjajo o cesarski službi ter modrujejo: „Eh,
v tisto rumenkasto kasarno me sicer ne vleče več
nazaj, pa veselo, prav veselo je bilo vendar v njej.“

Tudi jaz mislim tako. Cela tri leta sem tolkel
črni komis — če namreč nisem imel kaj boljšega —
poskusil bridkosti prostaka (gmajnerja), užival veli-
kanske časti od „frajterja“ do gospoda „firarja“, se
zvižal ko jegulja, kadar se je bilo treba zmuzniti
kaznim prestrogega „hauptmana“ in „ljubil ljubice
tri.“ Pogosto mi je lice samega veselja žarelo in se
oko radosti bliskalo, a večkrat sem tudi v temni

Govoril je na spol hrvaščino, naspol slovenščino, a
„ocvirki“ celega govora pa so bile neštete latinske
besede, da, gospod Ploj, še enkrat povemo: to je bilo
„mrcvarjenje“ v pravem pomenu besede!

No, pa nam povejte kmetje s Središča in oko-
lice, kateri ste se vdeležili tega shoda, ali ni bilo
tako? Povej nam gospod hofrat Ploj, ali si slišal,
kako so se pogovarjali boljši kmetje, kateri so stali
tam zadi, ne pa pri Vaši zborovalni mizi?

Gospod hofrat je tudi navdušeno udrihal po
„Štajercu!“

Čudno pa se nam vendarle zdi, da „Naš Dom“
tega zborovanja ni opisal v celem članku, čudno se
nam zdi, da je pisal v zadnji številki samo to-le:
„Ali čuj in strmi svet! Trg Središče, daleč okoli
po naši slovenski domovini znan po dobrih in trdih
narodnjakih, ima „Štajerčevo“ strančico. Mnogi
mladeniči središki so branili s vsem ognjem nemškutarsko
glasilo, ptujsko „giftno kroto“... Povej nam „Naš Dom“
od koder vendarle prihaja ta ogenj?

Mi ti hočemo povedati, da izhaja iz prepričanja,
ker je pametna kmečka mladina že davno sprevidela,
kako jo vodite Vi vsi z Vašimi pokvekami v sloven-

kajhi premišljeval, kako hitro minejo posvetne slad-
kosti muhastega vojaka.

Koga ne oživijo veseli spomini? Komu ne dajo
novih moči zoper vsakdanje trpljenje? Zato pa dragi
bralci junaškega „Štajerca“ poslušajte nekaj mojih
prigodbic iz vojašnice!

Rekruti.

Proti koncu meseca septembra dotičnega leta
postalo je v naši vasi nekega večera zelo živo in
glasno. Žabe v mlaki, kjer je pripravljena voda za
slučaj ognja, so sicer utihnile, namesto njihovega re-
gljanja pa so se razlegale po hladnem in meglenem
zraku krepke vojaške pesmi in glasno vriskanje. Naj-
večkrat so se slišali besede:

„Oj zdaj gremo, oj zdaj gremo,
Nazaj nas več ne bo!“

Tuintam je kdo tiho odprl okence in skoz njega
pomolel glavo. Niti opaziti bi ne mogel mirnega po-
slušalca, ako ne bi slišal njegovega vzdihovanja. Pri-

skem jeziku, s vsakim Vašim zborovanjem za nos!

Za gospodom hofratom je govoril znani napredni kmet Zdravec z Loperšič, navdušen prijatelj „Štajerca“. Gospodu Ploju najbrž ni bilo prav, da bi govoril napredni kmet, zato se je držal pri tem govoru tako kislo kakor, da bi bil vse kisle murke v središkem farovžu pojedel. A glej, hofrat je nastopil za Zdravcem in mu je moral pritrditi, da je ta popolnoma prav govoril, rekel je, da bi bilo dobro za dotični stan, ako bi se mogle zahteve Zdravca izpolniti, toda to ne gre, ker je premalo denarja!!! Zakaj pa se ne dajo? — Ne za denarja voljo, temveč, ker ni nobenega, kateri bi jih na pravem mestu državi naznanil!

Ko je zapustil Zdravec govorniški oder, je zaklical samo od kaplana našuntani bajtar Čirič: „Fej „Štajerc“! A glej, — nihče drugi ga pri tej nesramni klerikalni budalosti ni podpiral! Kaj ne gospod hofrat, in Vi gospod kaplan, to je žalostno?

Kmalu potem je nastopil deželni poslanec dohtar Rosina. Prosil je najprvič svoje poslušalce, naj mu odpustijo, da je — hripav! Da bi jih vendar le bil raji prosil odpuščanja, da je v deželnem zboru že več kakor tri leta — mutast!

Toraj z hripavim glasom je govoril ta naš kmečki zastopnik in je rekel med drugim tudi te le besede, besede velikanskega pomena, katere si bomo vsi zapomnili: „Kmet mora svoje težnje povedati poslancem, ker mi poslanci ne moremo poznati sami kmečkih žuljev!“

Da, gospod Rosina, Vi poslanci, kateri ste sami dohtarji in duhovniki, Vi ne morete poznati kmečkih žuljev, to Vam že verjamemo, zato pa si naj voli kmet kmeta za poslanca, ta pa pozna, ne da bi se mu še moralo razlagati, oh — predobro vse kmečke žulje! Sodite sami kmetje, kdo je vodil ta shod! Nihče

plazi se bliže in videl bodeš lep deviški obraz s krasnimi očmi, iz katerih kapljajo solze na hladno, neobčutljivo zemljo. Poslušaj pazno in na tvoje uho dojdejo žalobne besede: „Moj Bog, zakaj so tudi njega vzeli! Kako lahko bi me bil peljal pred oltar! S kakšnim veseljem bi prevzela breme že onemoglim starišem!“

Skrbne mamice pevcev si s predpasniki (furtohi) brišejo mokre oči ter hitijo gledat, če so kokoši dobro zaprte in če je še kaj bele moke doma. Ljubeznive botre in tete preiskujejo po omarah škatljice, v katerih imajo shranjene svetle krone, ki bi naj lajšale bodočim vojakom slovo. Tudi očetom je težko v prsih; pa oni prenašajo mirno srčne bolečine, dobro vedoč, da je bramba domovine dolžnost vsakega moža.

Nihče se nocoj ne huduje nad petjem. Še celó strogi oče župan, kateri obesi drugekrat vsak najmanjši nemir žandarjem na nos, se danes nič ne jezi nad „nadležnimi razgrajachi“, saj je zjutraj on sam izročil vsakemu izmed njih, „listek beu“ in

drugi kakor mladi kaplani, župniki, potem pa dohtar in dohtar in drugoč dohtar, pa še gospod dohtar hofrat.

Dohtar Omulec, kateri je bil predsednik celotnega zborovanja je z milo donečim svojim glasom hvalil dohtarja Rozina, kake zasluge da on ima, kako neumorno deluje, in kako je on zadovoljen z njegovim poslanstvom. Vrana vrani ni nigdar oči izključala! In bode tudi verjel vsaki kmet, da je dohtar zadovoljen s poslancem, kateri je tudi dohtar. Zakaj pa ni postavil dohtar Omulec na zborovanju predloga, da bi vsi tisti kmetje, kateri so zadovoljni s poslanstvom dohtarja Rozina, in kateri hočejo da se on z vami pet voli, vzdignejo roke? Potem bi dobil od kmetov, čeprav jih je bilo malo navzgo, gotovo pravi odgovor! Prepričani smo, da bi vsi kmetje potisnili obe roki globoko v žep, nobeden bi jih ne bil za Rozina povzdignil.

Tudi horvački poslanec Spinčič je govoril. Poročal je najtopleje „Domovino“. Zakaj le neki „spodarja“ in njegove umazane priloge ne? Sicer je itak vse eno. „Domovina“ je zopet prav klerikalna bodemo videli, ali se bode pri državnih volitvah tako obnašala? Hribar, njen lastnik, potrebuje duhovniških grošev v svoji trgovini, kaj ne, za lepe okrogle groše pa se že splača, da je človek tu in tam — klerikalec! Spinčič je pravil, da se Hrvatom slabi godi, kakor Štajercem. No, za Boga milega, kaj potem iščete med nami gospod Spinčič, idite Vašim ubogim Horvatom pomagat. Štajerce pa pustite v miru!

Vsi govorniki pa so malone soglasno udrihali po „Štajercu“ in po naprednem kranjskem „Narodu“. Kaj ne? — „Štajerca“ moramo ubiti, „Narod“ pa naj ostane na Kranjskem, potem bode dalo še za naprej po Spodnjem Štajerskem kalni vodi ribariti in s kmeti gospodariti po dohtarskem, po duhovniškem načrtu!!

Dohtar Omulec je proglasil eno resolucijo

„ta listek tako prav“,
da cesar ga je vzel!“

Le stara Godlarca je mrmrala med dolgo svojo večerno molitvijo: „Hentajte, da bi te rogovileže vendar enkrat ta črni odnesel! Zdaj se derejo, ko bi šli nad Turka, ko pa zagledajo puško, se bodejo jokali kakor ničvredni otroci na svetega Miklavja večer.“

Sitna tercijalka je imela prav. Ko smo 5. oktobra zjutraj stali na velikem dvorišču kasarne, bilo nas je kakor bi nas bil kdo s kropom polil. Hitro so nas razložili in dve uri pozneje nas je stalo kacic pet najst novincev v veliki sobi. Debelo smo gledali v lezne postelje, trde slamnjače (štrozoke) in v vojaki ki so se smejali naši nerodnosti in nas za noč imeli.

V izbo je prišel mlad poročnik (lajtnant). Zdrav kliče nam v pozdrav: „Kaj se držite tako kislo, kakor da bi vam bil maček mlade pojedel? Vi bodeste slabi branitelji cesarja in domovine!“ Po sobi zabučili

jednoglasi sprejeto, a glejte in čujte! vzdignilo se je samo kakih 20 rok in med temi še so vzdignili nekteri kaplani in nekteri pisarji (šribarji) iz hvalevrednega navdušenja za kmečki (?) blagor vsaki obe svoji roki!

Tukaj le čujte kmetje nekega kmeta, kateri pa ni bil „Štajercev“ pristaš, kako je on obsodil to zborovanje:

Rekel je: „Enega nisem razumel, (čuj, čuj hofrat Ploj!), drugi (namreč Rozina) je nekaj kvasil, cesar sam ni razumel, horvaški Spinčič pa misli, da je nam na Štajerskem preveč dobro godi. Sploh pa je bil ta gospod pred zborovanjem pri vinogradu gospoda hofrata, kjer gotovo nista rigulila! Ako bi človek vse to, kar so tukaj govorili ti slovenski poslanci zmetal v rešeto, in bi celo uro to rešeto trosil, bi padlo komaj za en groš plev iz njega!

Toraj govorilo se je malone tri ure — a samo duhovnike, samo za dohtarje. Rezolucije so se gumej kar z zraka (lufta) potegnile, čeprav so bile le 14 dni prej napisane! Kako pošteno mišljenje pa je napolnjevalo te gospode, sodite kmetje sami! Poslanec Rozina je rekel: „Samo tri mesce ne kupujmo cesar pri Nemcih, potem bodejo vsi zmrznili!“ Neki k. slovenski visoki uradnik pa je rekel: „Tako je! Bojot!“ Par kmetov blizu tam se je pogovarjalo in eden izmed njih je rekel: „Pa še tam Nemca nadomimo, kadar pride jabolk, živine, vina in drugih izdelkov kupovat, saj nam bodejo dohtarji in pa kmetiki vse te pridelke potem bolj drago plačati! Denarja jim nobenemu ne manjka!“

Rozina je tudi rekel: „Kmetje ne bodite tako strupni, le počakajte, pomoč bo že prišla!“

No, le čakaj kmet, dokler se ti bode koža s tebe potegnila, ker po dohtarskem mnenju gotovo ne čakaš, kakor vsi dohtarji!

Da, dragi kmetje, le čakajte, a, ako ste pametni, časa ne, kakor do prihodnjih deželno zbornih volitev! Tedaj pa jim pokažite, da so se vam zastoj

in smeh vojakov. Kako pa je nas začetnike ta hlaški pozdrav potolažil, mislite si lahko sami.

Da bi postala mera naših bridkosti polna, spravil je še nad nekega objokanega, z velikim dišečim kom (pušeljcom) okinčanega mladeniča. Prijel je eno cvetljico in rekel: „Vaša punca (dekle) vam dala kar celo metlo seboj. Pa take metle so za gospodino preslabe, tu potrebujemo ostrih metelj in tlač.“

V rekrutovem očesu se je zableskovalo par deških solz. Ko lajtnant to zapazi, hitro nadaljuje: „Kaj bodete žalovali! Dobička od svoje Micke tako imate nobenega več: cukerkov, sladkih hrušk in jabolk vam ne more več davati, na ples je tudi ne morete voditi. In ko pridete čez dolga leta domov, bode že stara in grda. Vi menda ne mislite, da bode čakala na vas? Kaj še! Ženske so tako neumne kakor rekruti. Že drevi bo drug kakal mimo njenega okna, v nedeljo bode ž njim spala in po zimi bo gostija. Zato pa dečko le pa-

s vsemi temi zbori prilizovali, da jim je med Vami odklenkalo za vselej!

To je toraj žalostni poraz slovenskih kmečkih poslancev v Središču. A vendar pa nas je nekaj jako razveselilo; zapazili smo, da veje napredni duh tudi med starimi in mladimi kmeti v Središču. Vsa čast tem naprednjakom, ker njihova je bodočnost!

Nemščina v domačih šolah.

Ob slovensko-nemških mejah je jako razširjena navada, da dajo slovenski kmetje svoje otroke nemškim kmetom za delj časa v oskrbo, da se tam naučijo nemškega jezika. Otroki nemških kmetov pa živijo pri slovenskih sosedih delj časa, da se naučijo slovenskega jezika. Ti kmetje so toraj sprevideli kako važno je, da se naroda, katera morata skupaj živeti tudi razumeta.

Toda ta potreba se ni pojavila samo ob mejah, temveč malone po celem Slovenskem. Večinoma vse mesta, vsaj na slovenskem Štajerskem in Koroškem, imajo nemške prebivalce. Kmetje so primorani s temi občevati in naravno je, da se jim je treba naučiti njihovega jezika. Ker pa ti kmetje nimajo nemških sosedov, da bi jim dali v oskrbo svoje otroke, toraj morajo skrbeti za pouk tujega jim jezika na drugi način. To se lahko zgodi s tem, da jih dajo v mestne šole, toraj, da jih puste delj časa živeti v mestu med Nemci. Mestno življenje pa je drago in tako je mogoče samo le najpremožnejšim kmetom, da skrbijo za ta tako važni pouk. Siromaki so toraj od tega izključeni. Kako pa bodem dal sina v mestne šole, ko pa nimam niti toliko denarja, da bi kupil najvažnejše za domače življenje?

Pri tem pouku v mestih, pa še preti na vrh kmečki mladini nevarnost, katera se pač premalo uvažja. Mladi dečki se nauče ne le tujega jim jezika, temveč nauče se tudi mestnega življenja, mestnih šeg, mestnih navad in žalibog tudi razvad. Tako je poslal

meten bodi! Mestne mamice imajo tudi lepe otroke!“

Po zopetnem krohotanju so rekli gospod „feldvebel“ Kregar, da moramo vsi na hodnik (gank), kjer dobimo cesarsko obleko. Iz sosednih sob so tudi prišli rekruti. Eden je privlekel seboj svoj kovčeg (kofer), ker se je najbrž bal, da bi mu iz njega ušla pečena kokoš, čeravno jej je že pojedel obe nogi in obe perutnici.

In dobili smo res „cesarsko“ obleko. Hm, pa še kakšno! Gospod Kregar so rekli, da je še lepa in skoraj čisto nova in da moramo zato prav skrbno paziti na njo. Mi pa smo žalostno zijali v stare zakrpane suknje, težko obutje, od potu (švica) se bliščeče kape in na franže pri hlačnikih. Nato smo vsi povprek prosili za kaj boljšega. Toda feldvebel ni hotel o tem nič slišati, marveč postal je hud, češ: „Dobra je za vas, dobra, ker še niste pravi vojaki; ko si služite boljše, dobite novo.“

Kaj se če! Preobleči smo se morali, glasno se smejoč jeden drugemu, kajti skoraj vsi smo bili po-

pred par leti neki premožen kmet svojega naspol odraslega sina v mesto, da bi se naučil tam nemškega jezika. Fant je bil morda poldrugo leto v mestu, in govoril je tuji jezik za ta kratek čas prav dobro. A prišel je domov čisto drugačen, kakor je bil odišel od doma. Kot kmečki mladenič je odišel v mesto a domu je prišel — kot gospod! Škornjam na „špic“, visokemu koliru, dragi kravati in pa po najnovejši modi zašiti obleki se je tako privadil, da tega ne more več opustiti. Nemški tudi zna, a vendar pa ni več kmet, še manj pa gospod! Cigarete kadi, po mestno se obnaša, za plug več ne mara, vsako kmečko dekle imenuje „gospodično!“ Temu je ves pouk tujega važnega jezika več škodoval, kakor koristil.

In dragi kmetje, taki pridejo vsi domov, katere ste poslali v mesto učiti se tujega jezika, in le malo-kateremu se posreči da se s časoma med kmeti otresi za njega tako nevarnega mestnega upliva.

Kako pa se toraj naj uči slovenska mladina tujega jezika, katerega pa je vendar tako potrebna, da se ne bode naučila s koristnim jezikom tudi škodljivih mestnih navad? Odgovor je lahek! Naša mladina se naj uči nemškega jezika doma! Zakaj pa plačuješ toliko dače, zakaj pa plačuješ dragi kmet tako ogromne šolske doklade, ako se v tej šoli ne naučiš niti najvažnejšega, kako ti je občevati s tvojim sosedom? Tisoče in tisoče goldinarjev morajo šteti tudi najmanjše občine za nove šole, osem let mora kmečka mladina trgati hlače na njenih hlopeh, in česa se je naučila? Kaj pomaga kmečkemu fantu, ako si je belil svojo glavo leta in leta s prirodoslovjem, z naravoslovjem, z risanjem, ako zna popolnoma na pamet vse starozidovske profete, a tujega jezika, katerega bo tako rabil v življenju, pa ne zna niti besedice? Vsaki, kateri je bil vojak vè, kako se mu je tam godilo, vsaki si je mislil, zakaj peklenščaka so me v mojih mladih letih učili vsega zlodja, a jezika, v katerem me tukaj komandirajo pa ne besedice?

Gotovo je, da se ne bode naučil v domači šoli nobeden nemškega jezika toliko, da bi ga popolno-

polnoma zreli za strašila v prosu ali v koruzi: ta je imel za ped preozko suknjo, oni zopet preširoko; temu so segale hlače samo malo črez kolena, onemu pa so bile zopet predolge; na debeli glavi Jurija Prismuka čepela je kapa kakor stari koklji na pol opipan čop, a sodnjiskemu pisarju Tomažu Suhaču je hotela skriti tudi njegov špičast nos.

„Znat' se mora!“ rekel je tisti Kranjc, ki je s svedrom kravo klal. Tudi naš gospod feldvebel so znali pravo ukreniti. Ukazali so nam, da moramo z obleko tako dolgo menjavati, da dobi vsak pravo. Ubogali smo in popoludne so „novi cesarski ljudje“ že stali na dvorišču, kjer so jim uravnavali in urili njihove okorne kosti.

Domače živali.

Uh, to vam je bilo delo: Rajši bi dvajset ur zaporedoma kosil nego še enkrat tri ure delal prve vojaške vaje. Kdor ni okusil tega sam, si niti misliti

ma znal, a gotovo pa je, da se ga bode vsaj naučil, da ne bode gledal korporala, kakor bik Vas tak lese, ako mu ta zapovè v nemškem jeziku, nikdar obrne na levo ali desno stran. Po tri leta. No premožni kmečki sin kot prostak, še niti nemškega jezika se ni mogel priboriti, ker ni znal niti jih niti dice nemškega jezika. Priprosti delavski sin pa, kupčiji se nji je po drugod navadil, nosi bele rokavice, je došel celo do „feldvebelna.“ Dragi kmečki plačati to boli! Vsaki od Vas, kateri bode vojak, se bo tako tem prepričal.

Učenje nemškega jezika v naših šolah se ložnosti stavno zahteva, a ta pouk se zdi večini naših učencev tudi ne peto kolo na vozu. Rečem večini, ker hvala še so taki, kateri so v tem častne izjeme. Pa pomaga, ako si mora kupiti učenec še le toraj v zadnjem letu šolskega pouka, nemško slovo. Ako se otrok ne vadi s prve mladosti v tujem jeziku, Stajero pouk v zadnjem letu samo pesek v oči, to se smo im da se samo spolni na videz opravičena volja polje in pa pametnih možov.

Največji sovražnik nemškega pouka v naših ponatis pa je duhovščina. A zakaj? Napredni kmetje, Adamič mi ni treba povedati. Ako stopiš v farovž, v konjiš imaš tam kaj opraviti, začnejo „gospodje“ katero nemški govoriti, samo, ako jim je znano, dvora ko razumeš tega jezika. Zakaj le neki? Tudi to si ker ga na prstah priračuniš! Z „gospodično“ se tudi jamemo menijo samo v nemškem jeziku, zakaj le zopeto tej neki? To tudi vem, a tega ne povem! In je pisal kmet, kaj misliš, ali bi nosili ti gospodje kedar župnik, črne, dolge suknje, ako se nebi bili učili nikdar Odrešen nemškega jezika?

Že zanaprej sem prepričan, da bodejo Stok spodje zopet vpili, in v svojem umazanem kjer je v „Gospodarju“, in v njegovi blaženo dišeči svet Adamič logi pisali, da Vas dragi kmetje, ta članek Na po ponemčiti. Vedite kmetje, kdor več je člank zna, več velja! Kdor trdi, da Vas hoče list, k odgo Vam priporoča, da se morate učiti jezika, ki

ne more, kako boli v začetku vsakega rekrutiranja ni o truplo.

V mraku smo se komaj privlekli iz dvorika lesa, kamenitih stopnicah v svoje sobe. Da bi človek stavati po velikem trudu smel iti za kratek čas v mes hrbta se v kaki krčmi z vinskimi bratci malo razva To tedaj bi že lahko pozabil na boleče roke in noge, toda doma v izbi ostati, obleko snažnogah, krpati ter poslušati razne nauke in sitnosti približn vojakov, to je bilo vendar preveč. A kaj se čeložil sp smo morali požirati hude besede, katere so nam se, kol z jezikov, ter namesto trdih pesti kazati fige, svoji k ne „gospodom kapralom in firarjem“ pod nos, med pr v žepe svoje obleke, kjer njih nihče ni videl. Tu

Jaz sem bil prvi večer v kasarni žalosten meni, poprej nikdar v svojem življenju. Še celo pred „Proklo meseci, ko me je moja izvoljenka zapustila ter Na drugim mi ni bilo tako težko pri srcu. Klofute

Tolažil sem se s posteljo. Mislil sem da nedolžn ker je

Vas tako važen, ponemčiti, ta je neumen, ni pa nikdar Vaš prijatelj!

No, dragi kmet, kateri ne znaš besedice nemškega jezika, samo ženi tvoje vole na sejem! Nemec ti jih navadno najdražje plača. Treba pa ti je pri tej kupčiji mešetarja! Da bi ti vsakokrat vedel, kaj po nemški s kupcem govori! Zato pa še mu moraš plačati! Mešetar pa je plačan tudi od druge strani. Tako prodaja tvoje vole mešetar, kakor on hoče, ne pa ti, ki si njih pravi lastnik. In pri taki priložnosti ti ne pomaga ničesar najboljši „Fihpos“, tudi ne, ako bi imel „sladko“ ime „Naš Dom“!

Razne stvari.

Naši popravki. Le popravljalj klerikalna druhal, „Štajerca“ se te nikakor ne boji! — V zadnji številki smo imeli tri popravke. Pokazalo se pa je, da ni „Štajerca“ lagal, da niso lagali njegovi dopisniki, temveč lagali so, in sicer prav nesramno, klerikalci. Danes smo ponatisnili odgovor gospoda učitelja in šolovodja Adamiča na popravek župnika Ogrizeka v Urešnicah, v konjiškem okraju. Mi pa pripomnimo k tej zadevi, katero smatramo z danajšnjim ponatisom tega odgovora kot končano, da verjamemo gospodu učitelju vse, kar ga poznamo kot poštenjaka, župniku pa ne verjamemo ne ene besede! Sicer pa lahko sodi vsaki o tej stvari. Gospod učitelj kliče Boga na pričo, da je pisal vse resnično, a kako pa je nasprotnik njegov kot župnik, stoječ pred razpelom, pred podobo nebeškega Očesa, ravnal? — Več pa ni treba! —

Leskovski „častni občan“ neumrljivi klerikalec Stoklas dobi svoj odgovor v prihodnji številki, kar je bil odgovor gori navedenega učitelja, gospoda Adamiča dolg, in nam je vzel preveč prostora. Na popravek župnika Šušnika pa smo odgovorili v članku in sedaj z veseljem pričakujemo popravka v odgovoru! — Kaplan Kozel je poslal zopet po-

sladkem spanju pozabil na vse nadloge, ki mi grejo mlado življenje. Pa kako hudo sem se zmotil! Na trdem štrozoku me je hitro zbolelo tisti del telesa, kateri se ga je dotikal. Začel sem zato premešavati svojega rojstva kosti z ene strani na drugo, kar hitro na trebuh i. t. d. a vse nič ni pomagalo. Toda to še ni bilo dovolj. Komaj sem se malo okrepel, začelo me je šegetati in ščipati, najprej po nogah, hitro potem pa po celem životu. Imel sem občutke, kakor če bi me bil kdo potlačil spat v naspol zapuščen mravljinjak. Čahal sem, kolikar sem mogel; večkrat sem tudi zagrabil na seveda roji kože kacega „hudega ponočnjaka“ in ga zmečkal s prsti.

Tudi mojim tovarišem se ni godilo bolje kot meni, kajti od vseh strani so se slišali vzdih in klici: Proklete bolhe! Gromske uši! Vražje stenice.“ Naenkrat zagrmí iz kota hripav glas „firjarja“: „Tiho mokri rekruti! Spijte ter pustite te domače živalice pri miru! Veste, da so lačne, in če štiri tedne preteklo, odkar so šli stari vo-

pravek, katerega pa smo z mirno vestjo shranili. Seveda se je Kozel v tem popravku zopet angeljsko čisto oprati hotel, pozvedali pa smo, da je cela stvar drugače, da ostane klerikalec vedno klerikalec. „Gospod“ Kozel, hajd tožit, ako imate korajžjo!

Iz kozjanskega okraja. „Ljubi bralci „Štajerca“, tudi jaz sem se namenil par vrstic za Vas napisati od našega častitega župnika, kateri je „Štajerca“ iz prižnice (kancelna) za neumnega razglasil. Pridigoval in priporočal je, da bi si kmečko ljudstvo „samo Mohorske knjige naročiti smelo ne pa neumnega „Štajerca“. Vprašanje pa se vendar človeku vsili v dušo, kdo je bolj neumen, „Štajerca“ ali pa vsi tisti, kateri so ga za neumnega proglasili? — Gospod župnik, kaj pa je bilo z lepo Ur... , katera je bila pri Vas za kuharico? Celi mesec ste molili za njo, devet-dnevnico ste obhajali, da bi ji Bog dal zopet zdravje, ubogo kmečko ljudstvo ste nagovorili, da je svoje delo zapustilo in šlo molit v cerkev za farovško bolano kuharico! — Ta uboga kuharica pa je imela nalezljivo bolezen, zato jo je poslal župnik v Ljubljano v bolnišnico. Tam pa je prišla nalezljiva bolezen kuharice, za katero je ljudstvo molilo — na dan, a dobila je ta bolezen — krstno moško ime — Adolf!“ — (Opomba uredništva: „To pismo smo mislili spraviti v tisto „črno škatljo“, katere se „oberfihposovci“ tako grozno bojijo! A čakajte, ker nas imenujete neumne in brez vere, začeli jo bomo odpirati, saj so jo prelepe pikantnosti že tako napolnile, da same silijo na dan! Fihpos te škatlje pa ne dobiš, tudi ne ako se trikrat na glavo postaviš! Ako pa hočeš, pošlji Korošca, kateri je dobil kot prefekt penzijo, in kateri ima sedaj dovolj časa k nam, potem mu bomo pokazali tiste najdebelejše klerikalne „šuke“ v tej škatlji!

„Fihposove“ device. Zdaj je začel samo nežni spol, same dekleta, „Fihposu“ pošiljati dopise! „Slovensko dekle“ od sv. Petra pri Gornji Radgoni se podpiše

jaki na „urlaub“. Le pustite jih naj se dobro napijejo, potem bodo že same šle spat. Sploh pa ne dovolim po noči kleti, saj se v kasarni že po dnevi toliko prekolne, da še strela noče v dariti v njo!“

„Tako tedaj“, sem mirno premišljeval in se pridno kraspal, „tedaj so bolhe, stenice in uši tudi domače živali. Oh, ko bi pač doma svinje in krave tako rade žrle kakor kasarska živina! Potem bi dobil po zimi veliko klobas in po vsaki dobri kupčiji nekaj okroglega.“

Kakor pa ima vse en konec — samo klobasa ima dva — tako ga je imela tudi tista huda noč.

Drugi dan smo napravili velike kolone. Vsak je zaklal po nekaj ducatov „živine“ in prihodnjo noč smo zato imeli malo več miru. Sčasoma sem se pa kasarnskih domačih živali popolnoma privadil, in priti je nad mene moralo najmanj deset parov bolh, če me je hotelo vžigniti. Lahko si tedaj mislite, kako sem bil trden, ker bolha je najmočnejša žival, ki sama spravi s postelje najtežjega moža ali najdebelejše deklet.

(Konec sledi).